Michael Magee

Dicht bij huis

Vertaald door
Henny Corver

2023 Prometheus Amsterdam

DEEL I

Heer, bij U zoek ik toevlucht,
Laat mij niet voor immer vernederd.
Psalm 71:1

I

Het was zo gebeurd. Ik haalde uit, raakte hem en hij ging neer. Een meisje vloog op me af en gaf me een duw: Wat doe jij nou? Die gast lag daar en ik stond over hem heen en iedereen tetterde om me heen. Ik was net uit het gewoel weggelopen toen er twee landrovers stopten. Een kale *peeler* met een blik van is-het-weer-zover liep op me af.

Is dat bloed? zei hij. Hij wees naar een vlek op mijn shirt die van alles kon zijn. Hij noteerde mijn naam en telefoonnummer en zei dat hij contact zou opnemen.

Ik maakte een okégebaar. Geen probleem.

Hij viel me aan, zei ik. Ik wist niet wat ik anders moest.

Een eindje achter me werd die gast op een brancard gelegd en de brancard werd achter in een ambulance geschoven.

Het lijkt me 't beste als je naar huis gaat, zei de peeler.

Ik besloot dat het een goeie peeler was, een behulpzame peeler. Je hoort van ons, zei hij, en ik bedankte hem.

Nou, dank u wel.

Thuis liep Ryan met zijn telefoon aan zijn kop door de kamer, of er nog ergens wat te partyen viel. Maar het was vijf uur 's morgens, de vogels floten al. Hij rukte aan de luxaflex alsof dat zou helpen en nam bijna het raamkozijn mee. Fel licht. Ik plofte op de bank, pakte de paarse sprei die we toen we hier kwamen wonen van mijn moeder hadden gekregen en trok die over mijn hoofd. Met mijn

kop op het kussen staarde ik op mijn zij tussen de lege flessen door. Ryan zocht in de ijskast, toen in de kast naast de ijskast. Hij tilde een blikje van het aanrecht en schudde eraan.

Ik nok ermee, zei ik.

Ermee nokken? Je bent nog niet eens begonnen.

Ik ga pitten.

Fuck, Sean. Laat me niet in m'n eentje zitten.

Ik laat je niet in je eentje zitten. Ik lig hiernaast.

Kom dan bij mij in bed. Kijken we 'n film.

We moeten hiermee kappen.

Waarmee? Kom op.

Het raam boven zijn bed stond open, de kou waaide naar binnen. Ik kleedde me uit tot op mijn boxer en kroop onder de deken, maar niet onder het laken; dan kon ik zodra Ryan onder zeil was naar mijn eigen bed sluipen. De muur was zwart van de schimmel, waardoor het muf rook in de kamer. Overal slingerden kleren, bakjes van afhaalmaaltijden. Bekers en glazen en lege blikjes. Ryan blowde te veel, dat was het. Hij werd er lui van. Het kon hem allemaal geen reet meer schelen. Je rookt te veel van die shit, zei ik tegen hem en pakte zijn joint af. Het boeide hem niet. Hij had lekker de hoogte en keek met een half oog naar zijn lievelingsfilm: *The Shawshank Redemption*. Elke keer als de avond zo afliep moest ik daar van hem naar kijken. Hij werd er hoopvol van.

Moet je kijken, zei hij.

Het was de scène die hij het mooist vond, waarin Andy Dufresne bij de gevangenis aankomt en alle gevangenen uit hun dak gaan en naar hem joelen. Verse vangst, zo noemen ze hem en de andere nieuwelingen.

I didn't think much of Andy the first time I laid eyes on him...

Dat was Ryans lievelingscitaat, hij vond het meesterlijk. Ik ook. Nooit op het uiterlijk afgaan, wordt daarmee bedoeld. Nooit over iemand oordelen, want je weet maar nooit.

De volgende ochtend, of later die ochtend, hoe je het ook noemen wilt, kwam er iemand aan de deur. Ik rolde me op mijn zij en probeerde verder te slapen, maar Ryan was al op, hij stond aan me te schudden en zei iets van: Volgens mij is 't foute boel. Ik ging op de rand van het bed zitten, opstaan kun je het beste in fases doen, en keek naar Ryan, die zijn oor tegen de voordeur hield.

Zo te horen is 't er meer dan een, zei hij.

Mannen?

Ja. Mannen.

Ik keek uit het raam en zag een auto voor de flat staan. Aan de bestuurderskant stond het portier open. Ik hoorde een radio. Geen radio waar muziek uit komt, maar zo'n andere.

Het zijn geen peelers, zei Ryan.

Hoe weet je dat?

Die zouden schreeuwen. Ze schreeuwen altijd.

Het kloppen hield op. Voetstappen echoden de gang uit en stierven weg.

De woonkamer was een teringzooi. Overal peuken, gemorste drank. Een of andere viezerik had zijn as afgetipt in kroonkurken en die waren op de grond gevallen. Ik ging aan de slag, vegen en dweilen en lege flessen wegzetten, en ging toen even zitten om uit het raam te kijken. We hadden best een mooi uitzicht. We woonden vierhoog, dus keken we over de daken uit op Casement Park. En de berg natuurlijk, die kan je niet missen. Die zie je waar je ook bent, in elke straat en op elke weg in West-Belfast. Er is niet aan te ontkomen. Dat hebben degenen die steeds leuzen op de flank kalken goed begrepen; ze hadden geen betere plek kunnen kiezen. Vandaag was het een gigantische driekleur met daaronder in koeienletters:

END INTERNMENT

Wie waren dat volgens jou? vroeg Ryan.

Geen idee. Dissidenten?

Waarom zouden dissidenten hier aankloppen?

Ik dacht dat je de berg bedoelde.

Ryan keek uit het raam. Dat zijn geen dissidenten, sukkel.

Wat dan?

Weet ik veel. Kan iedereen zijn, zei hij. Toen klapte hij in zijn handen. De Illuminati. De Illuminati zijn in de Ra geïnfiltreerd.

Hij trok de ijskast open en staarde naar de lege glazen platen. De acne op zijn rug werd steeds erger. De puisten waren nu paarse, onder de huid opbollende bulten. Dat krijg je van een halfjaar sportschool, en van de steroïden die ik om de dag in zijn bil moest spuiten. Je zag het ook aan zijn gezicht, dat pafferige. Dat opgepompte rood rond zijn nek en schouders.

We moeten eten halen, zei hij.

Heb jij geld?

Geen rooie rotcent. Gisteravond alles verzopen.

Ik ook.

Ik zette water op en nam de waterkoker mee de badkamer in, goot die leeg in de wastafel en vulde het hete water aan met koud. De cv-ketel was stuk. Geen warm water in de radiatoren, geen warm water uit de kraan, en we konden ook de huisbaas niet bellen om het te fiksen, want die was failliet gegaan en was hem naar Spanje gesmeerd, dus zou er beslag worden gelegd op zijn panden. Daarom hadden we niet opengedaan – wie weet was het iemand die ons kwam uitzetten.

Ik begon met mijn haar, dat ik flink inzeepte met shampoo. Met een beker spoelde ik het uit, daarna waste ik met hetzelfde water mijn ballen en bovenlijf. Toen ging ik op de rand van de badkuip zitten om mijn hand te bekijken. De knokkels waren niet dik en mijn vingers waren allemaal nog heel. Ik maakte een vuist en keek ernaar, en toen naar mijn arm, helemaal tot mijn schou-

der waar de dunne lijnen van de tribal tattoo zo zwart waren dat ze blauw leken.

Ik moet dit doorbreken, bedacht ik.

Wat 'dit' was wist ik niet.

De snelste manier naar mijn werk was met de trein. Boven aan de weg was een station. Ik ging op een bankje midden op het perron zitten en telde hoeveel geld ik nog had: 9 pond tot eind volgende week, en het was pas zaterdag. De trein reed binnen. Ik stapte in, maar in plaats van te gaan zitten verstopte ik me op de wc. Zo kon ik bij de poortjes op Centraal het kortste traject aftikken. El Divino lag tegenover het station. Het was zo'n tent waar je vroeger nauwelijks binnenkwam. Nu was het een en al studenten. Dan weet je dat een club naar de klote gaat. Vijf avonden per week studententarief. De exclusieve clientèle verkast naar een andere tent, de club verliest bakken met geld en een paar maanden later is hij dichtgetimmerd. Dan zouden we allemaal op straat staan. Dat wisten we, maar toch bleven we er werken; we kwamen nergens anders aan de bak.

Om de hoek van de club lag een levering op me te wachten: vijf pallets. Ik pakte het stanleymes dat iemand in het raamkozijn had gelegd en ging aan de slag: het plastic eraf halen en de dozen een voor een op een steekkarretje naar het magazijn brengen. Toen liep ik de club in, noteerde wat ik nodig had in mijn schriftje, liep terug naar het magazijn en zette alles in de goederenlift. Ik moest drie keer heen en weer om de lift leeg te maken en deed er een half-uur over om de bar bij te vullen, maar dat wist ik op te rekken tot drie kwartier. Ik had net de flessen uitgestald, netjes met de labels naar voren, toen een stel promojongens van achter het podium tevoorschijn kwamen. Ze droegen zwarte bodywarmers met het clublogo op de rug geborduurd en voelden zich kennelijk heel wat in hun beige chino's en Ralph Lauren-T-shirts. Eentje probeerde

de knop van de rookmachine en meteen wolkte er een stoot rook over de dansvloer. Onze manager liep met ze mee. Dee heette hij. Hij was nog jong, een paar jaar ouder dan ik, en het gerucht ging dat zijn pa, een steenrijke vastgoedontwikkelaar uit Holywood in County Down, hem de club voor zijn verjaardag had gegeven. Hij had nog nooit van zijn leven in een kroeg gewerkt. Hij wist van toeten noch blazen, maar liep rond alsof hij alles wist en alles bepaalde, terwijl wij eigenlijk de boel draaiende hielden. Met zijn elleboog op de toog keek hij toe terwijl ik de spoelbak met heet water liet vollopen en de schenktuiten schoonmaakte.

En, wat vind je ervan? zei hij, met een knikje naar de grond.

Ik boog me over de toog om te zien wat hij bedoelde: aan zijn voeten zat een zwart mopshondje, een puppy.

Gaaf beest, hè?

Nou, top.

Hij maakte een foto met zijn smartphone, liet hem zien en keek me toen aan alsof ik eigenlijk hoorde te werken. Op mijn knieën nam ik de schappen onder de toog af. Er zat zo'n laag stof op en de flessen waren vies van onderen. Daarna pakte ik stoffer en blik en veegde de kroonkurken op, en toen ik me omdraaide om aan de koelkasten te beginnen hield de muziek op. Ik hoorde de promoboys met de puppy spelen en het hondje met zijn nageltjes over de vloer draven.

Hé, pak even 'n plastic zak, zei Dee.

Ik trok er een uit de prop tussen de vaatwasser en de muur en wilde hem die geven, maar hij stapte achteruit met zijn handen omhoog en schudde zijn hoofd.

Regel jij dat even, ja? zei hij.

Regel wat even?

De kak. Dat mormeltje heeft gekakt.

Hij klopte de puppy op zijn flank en hij viel om.

Serieus. Kijk.

Ik zag het inderdaad, een hoopje koffiekleurige keutels midden op de dansvloer.

Dat ga ik niet opruimen, zei ik.

Niet?

No way, het is jouw hond.

O, nou. Sodemieter dan maar op.

Ik keek hem aan. Meen je dat?

Ja, ik dol niet. Pak je jas maar. Je bent ontslagen.

Godver, Dee. Dat kan je niet maken.

Wat kan ik niet maken? Ik zeg dat je die stront moet opruimen, dan ruim je die stront op.

De promoboys stonden met hun T-shirt over hun neus. Aan hun ogen zag ik dat ze stonden te lachen.

Schiet op, het begint te meuren.

Ik schoof de zak over mijn hand zoals ik mensen op straat had zien doen en raapte de hoop snel op, zonder te kijken. Het verbaasde me hoe warm die was, en hoe zwaar. Dee nam het hondje op zijn arm alsof hij het de aanblik wilde besparen hoe ik helemaal de trap af en met de plastic zak als een zweetsok voor me uit naar achter de club liep, waar ik hem zonder erbij na te denken zo ver mogelijk de rivier in gooide. Een eind verderop, richting de brug, kwam de zak bovendrijven. Een zwerm spreeuwen vormde figuren in de lucht.

Ik keek op mijn telefoon. Nog ruim een halfuur doorwerken.

Ik had later die avond weer dienst, vanaf tien uur. Het enige wat ik kon bedenken om de tijd te doden was een tafeltje zoeken in een hoekje van het terras van Kelly's Cellars en daar zo lang mogelijk te doen met de pint Guinness die ik nog net kon betalen. Aan een tafel verderop zat een groepje toeristen. Amerikanen, zo te zien. Ze vermaakten zich met de langharige muzikanten die bij de bar fiedelmuziek speelden, maar al tikten ze verwoed met hun

voeten en mompelden ze mee met elk nummer dat ze meenden te kennen, echt van harte ging het niet. Ze sloegen hun tas over hun schouder en slenterden naar Castle Street, met achterlating van een tafel vol half leeggedronken glazen bier dat lauw werd in de zon.

Ik belde Ryan, vertelde hem waar ik was en wat ik van plan was en hij zei: Ik ben er over 'n kwartiertje. Ondertussen schoof ik op naar de tafel waar de toeristen hadden gezeten, goot het bier dat ze hadden laten staan in twee lege pintglazen en ging er rustig voor zitten. De zon was niet meer zo heet als eerst, de avondwind blies kil over de ruggen van de schaars geklede bezoekers, maar het was best een prima avond, gezellige mensen. Ik zat naar ze te kijken, of dat niet precies, ik probeerde ze te betrappen. Zo gaat het altijd als ik in mijn eentje onder de mensen ben: dan denk ik dat ze allemaal naar me kijken. Daar komt mijn nervositeit vandaan: niet weten wat ik met mezelf aan moet, me geen houding kunnen geven. Ik moet iemand hebben om mee te sparren, anders blijf ik eeuwig aan de zijlijn hangen. Vandaar dat ik Ryan op zijn lazer gaf toen hij pas na een hele tijd kwam aankakken.

Waar bleef je? Een kwartiertje, zei je.

Ik ben er nou toch?

Hij droeg een spijkershort en een pilotenbril en zag eruit als zo'n host van een reisorganisatie, die in je gezicht jofel tegen je doet en ondertussen je vriendin probeert te versieren. Hij snaaide een halfleeg glas Guinness van de tafel naast de onze en kwam tegenover me zitten.

Wat hoor ik nou, ben jij tegenwoordig poepschepper?

Van wie heb je dat?

Van niemand, ik hoorde 't alleen.

Hij was maatjes met die promoboys, hij had ze wel eens mee naar de flat genomen, en ik wist dat een ervan, waar Ryan het dikst mee was, Simon heette.

Was hij 't? zei ik, en Ryan lachte.

Simon is 'n goeie gast, hij houdt de jongens in 't gareel.

Dat was inderdaad zo, hij smoesde altijd even met uitsmijters die ons eruit hadden gezet. Niet dat we er vaak uit werden gezet, maar we hadden her en der genoeg akkefietjes gehad om zeg maar een reputatie te krijgen. Dat Ryan en ik in dezelfde club werkten was wat dat betreft een nadeel. Het barpersoneel kletste. De bediening ook, en zelfs de uitsmijters, maar vooral de managers. Managers kletsten als ouwe wijven, het waren allemaal maten van elkaar, en dat voorspelde weinig goeds als je het met iemand aan de stok kreeg. Hoeveel mensen we niet kenden die ergens ontslagen waren en vervolgens merkten dat ze nergens in de stad nog aan de bak kwamen. We werkten bijna allemaal zonder contract. Het handjevol dat wel een contract had was van het type dat alles deed om een wit voetje te halen, vandaar dat ik wou weten wie had gekletst: ik moest zorgen dat hij zijn muil hield.

Ryans wenkbrauwen stegen boven zijn zonnebril uit.

Heb je nog wat over die vent gehoord?

Welke vent?

Die vent, die ene die je gestompt hebt.

Dat was geen vent. Hij was van onze leeftijd.

We zijn tweeëntwintig, Sean. Dan ben je 'n vent.

Dat was inderdaad zo. Toch klonk het verkeerd, maar ik kon er niet de vinger op leggen waarom.

Wat is het plan? vroeg Ryan.

Geen idee, waar heb je zin in?

We keken om ons heen. Er was al een tijdje niemand meer weggegaan, en al helemaal niet zonder zijn glas leeg te drinken. Bovendien werd het al laat, de winkels gingen zo dicht. Maar ook al wisten we dat we beter konden opstappen en naar ons werk aan de andere kant van de stad gaan, het was zonde om de laatste warme zaterdagavond te verpesten met werken, vooral als je bedacht hoe

het de avond ervoor was gegaan, zonder spul, zonder feestje en wij bij elkaar in bed in plaats van met iemand anders. We hadden dit nodig, en het enige wat we konden bedenken om een feestje te bouwen was door de weg van de minste weerstand te volgen, naar Ryans oma in Divis, bij wie Ryan 80 pond loskletste met de belofte dat hij het de week daarop zou terugbetalen. Zijn oma smeet hem de briefjes over de keukentafel toe.

Dat is de laatste keer, zei ze.

Ik kende Ryan al van toen we klein waren; we woonden bij elkaar in de straat. We zaten ook op dezelfde basisschool, en op de middelbare, al was Ryan op zijn zestiende van school gegaan omdat ze zeiden dat dat de enige optie voor hem was. De school had hem die kant op geduwd, terwijl hij hartstikke slim was. Hij had best eindexamen kunnen doen, met goeie cijfers ook, moeiteloos. Maar omdat hij een lastpak was en slecht kon opletten deed de school wat de school altijd doet: ze dumpten hem met de andere lastpakken in de kneuzenklas. Hij vocht vaak, reageerde zich af op de leraren en toen hij een keer van meneer O'Hare moest nablijven gooide hij een stoel door de klas, dwars door een ruit. Daarna kwam hij niet meer op school, en dan bedoel ik niet spijbelen, hij kwam gewoon helemaal niet meer. De school probeerde bij hem te slijmen om terug te komen. Ze zeiden dat hij geen acht GCSE's meer hoefde te doen, maar drie, het absolute minimum. Ryan zei dat ze hun GCSE's in hun reet konden steken, stapte over naar het praktijkonderwijs, regelde een stage en ging aan de slag als stukadoor.

Twee jaar later sloeg de recessie toe. Ryan raakte werkloos. Dat was kut, want het ging net goed met hem, hij vond het werk leuk en hij hoefde nog maar een jaar en dan had hij zijn diploma. Nu leken al die maanden dat hij zich voor een hongerloontje om zeven uur uit bed had gesleept allemaal voor niks te zijn geweest. Soms, als hij helemaal lijp werd van hoe het was gelopen, had hij

het erover om naar Australië te gaan. Heel wat van onze vrienden zaten daar en hadden er de tijd van hun leven, terwijl wij in Belfast waren blijven hangen met ons flutbaantje van vier nachten per week barwerk in een club, zonder kans op promotie of uitzicht op iets beters. De flat was wel een uitkomst. Gratis wonen, waar vind je dat nog? Maar het was geen Bondi Beach. Het was geen Gold Coast. Het was een gelukje dat we er wat van wisten te maken als we genoeg cash hadden voor een fles wodka, maar daar ging de lol langzamerhand van af. Je kan niet eindeloos blijven feesten, en als er steeds minder mensen zijn om mee te feesten krijg je op een gegeven moment het gevoel dat je vast bent komen te zitten. Dat je voor de rest van je leven met dezelfde drie of vier koppen in dit gat blijft zitten, zuipen, snuiven, in de buurtkroeg hangen tot er niemand meer is om mee te praten.

Boven aan Albert Street stak ik mijn hand op voor een taxi. Het was zo'n afgeleefde bak die eerder als een wasmachine klonk dan als een auto. Alles rammelde, en als hij helling-op moest klonk hij alsof hij gewurgd werd. Maar die *black taxis* waren wel goedkoop, en vet handig als de nood aan de man kwam. Voor 2 pond brengen ze je vanuit het centrum helemaal naar Twinbrook, en onderweg kan je overal uitstappen waar je wil. Maar het is altijd afwachten, je weet nooit bij wie je op de achterbank belandt, want iedereen kan een black taxi aanhouden zolang die nog plek heeft, en met vijf man opgepropt achterin wil wel eens wat te krap worden, vooral als een van de vijf te veel op heeft en met zijn kop uit het raampje moet hangen. Dit keer hadden we geluk. We waren maar met ons tweeën, plus twee vrouwen die elk aan een raamkant zaten. Eentje had bloemen bij zich. Ze tikte op de glazen afscheiding en stapte uit bij Milltown Cemetery, de begraafplaats. Ik keek haar na terwijl ze met de zon in haar rug de poort door ging en vroeg me af wiens graf ze ging bezoeken.